

Nr 29

Av herr Grebäck m. fl., om en inventering av förekomsten av ödegårdar, lämpade som fritidshem.

(Lika lydande med motion nr 24 i Första kammaren)

Frågor rörande fritidens utnyttjande väcker allt större intresse. Detta är naturligt med tanke på den ökade fritiden och de förbättrade ekonomiska resurser som gör det möjligt för människor att på ett verkningsfullt och innehållsrikt sätt begagna sin fritid för stimulerande rekreation.

Det svenska folkets fritidsvanor är tvivelsutan stadda i en snabb förändring. Ett alltmer markant inslag i den nya bilden av fritidsvanorna är t. ex. den dubbla bosättningen. Det blir allt vanligare med en vinterbostad i tätorten samt en permanent fritidsbostad, dit man förlägger sin fritid, såsom semester, veckoslutsledighet o. d. Denna utveckling bedöms av oss som utomordentligt värdefull. Som framhållits i motion nr 569 i andra kammaren vid 1962 års riksdag, framstår »en sådan dubbel bosättning för städernas folk med möjligheter att regelbundet utnyttja fritiden till förnuftig rekreation och avkoppling i hälsosam miljö — — — allt klarare som en stor social angelägenhet och vore nu en naturlig målsättning för samhällets strävan till standardförbättring».

Av de direktiv som statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet den 15 augusti 1962 utfärdat för den statliga utredningen om fritidsområden m. m. framgår att i utredningsuppdraget ingår jämväl att prognosticera fram den kommande fritidsbebyggelsen.

Det finns i detta sammanhang anledning fästa uppmärksamheten på att från privat håll eller från fristående organisationers sida gjorts positiva och synnerligen lovvärda ansträngningar för att i detta hänseende inventera förekomsten av tillgängliga ödegårdar och ödetorp, vilka skulle kunna utnyttjas som fritidsbostäder för tätortsbor. Sålunda har Torsås RLF-avdelning i Kalmar län tagit initiativ till en inventering av bygdens bestånd av gamla hus, som inte längre är bebodda. Detta skedde genom att man genomgick fastighetstaxeringslängden och mantalslängden. På detta sätt konstaterades förekomsten av ett 80-tal ödehus inom kommunen. Ett 25-tal av dessa befanns vara till salu för sagda ändamål. Att efterfrågan var stor bekräftas av en artikel i RLF-tidningen av den 26 juli 1962, i vilken det omtalas att »ungefär 200 personer ringt — — —, många telegraferat och — — — 60 skrivit brev». I samma artikel i RLF-tidningen konstateras ock-

så att »den i och för sig tragiska utveckling, som ligger bakom det förhållandet, att en bygd förfogar över ett stort antal övergivna och tomma hus, har här i Torsås utlöst en aktivitet som man på många andra håll i landet får söka förgäves efter. Man har ur detta förhållande också lyckats dra positiva konsekvenser, kommit över den skepsis mot sommargäster, som man annars så ofta möter på landsbygden. — — — Genom detta initiativ hoppas man få liv i bygden igen, få kontakt med andra yrkesgrupper och vidga förståelsen mellan dessa och jordbruket».

Inom RLF:s länsförbundsstyrelse i Jönköpings län har konstaterats att det inom länet finns hela byar, som numera praktiskt taget är obefolkade men som dock har byggnader som med måttliga kostnader skulle kunna istandsättas för att bli mycket bra sommarbostäder. Länsförbundsstyrelsen, som genom bl. a. Resos bygdesemestrar och på annat sätt funnit, att fritidskonsumenterna skapat goda kontakter mellan människor från olika miljöer och lämnat viktiga bidrag till bygdens ekonomiska liv, har föranställt om att med RLF:s lokalavdelningars hjälp företa en inventering av vad länets landsbygd har av byggnader för uthyrning eller försäljning. Av flera skäl begränsas denna inventering till att gälla RLF-medlemmar och deras fastigheter.

På frivillighetens väg, helt utan stöd från det offentligas sida, tas sålunda lovvärda initiativ till åtgärder, som måste väsentligt underlätta för många tätortsbor att komma i besittning av ett fritidshem. Det torde emellertid allvarligt kunna ifrågasättas huruvida detta är en angelägenhet endast för enskilda medborgare eller deras organisationer. Fråga är om inte en dylik inventering, systematiskt genomförd över hela landet och med utnyttjande av de resurser som står myndigheterna till buds, skulle lämna en snabbare och fullständigare bild av tillgången på dylika potentiella möjligheter på detta betydelsefulla område.

Framför allt skulle en sådan inventering i samhällets regi kunna bli ett verksamt instrument för att motverka de tendenser som föreligger för att förmedlingen av fritidshemmen skall komma i händerna på spekulationsintressen, till förfång för såväl köpare som säljare. Sådana tendenser har tydligt kommit till uttryck i närheten av de mera tätbefolkade områdena och har indirekt också varit en av anledningarna till att markägarna i ovan relaterade fall beslutat att genom sina fackliga organisationer genomföra inventering och försäljning av fritidshemmen.

Det synes oss därför naturligt att den nu sittande utredningen om fritidsområden m. m. jämväl får i uppdrag att utföra en dylik riksomfattande inventering av fritidshem. Det bör vidare ankomma på utredningen att finna de organisatoriska formerna för en fortlöpande verksamhet på detta område.

Med stöd av vad ovan anförts henställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att åt utredningen rörande fritidsområden m. m. måtte

uppdragas att genomföra en riksomfattande inventering av förekomsten av ödegårdar, lämpade för fritidshem, i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 15 januari 1963

Erik Grebäck

Bengt Börjesson
i Falköping

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund
